

Α Π Α Ρ Ε Μ Φ Α Τ Ο .

έχει 2 σημασίες: **A** ΟΝΟΜΑΤΙΚΗ: χρησιμοποιεί ως ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ
B ΡΗΜΑΤΙΚΗ: έχει χρόνο και διάθεση

1. Το Απαρέμφατο αναλύεται:

A σε ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ [ὄν + Ρήμα] → ΕΙΔΙΚΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ

B σε ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΠΙΘΥΜΙΑΣ [νά + Ρήμα] → ΤΕΛΙΚΟ ΑΠΑΡ.

2.

ΕΝΑΡΘΡΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ : [τὸ λέγειν / τὸ μαθαίνειν κλπ]

ισοδυναμεί με ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ και βρίσκεται μόνο στον ενικό αριθμό.
 χρησιμοποιεί :

α] ὄν ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ → Υποκείμενο Ρήματος ή επεξήφηση.

π.χ. Ἀποχρὸν ἦν τὸ γεύσασθαι

β] ὄν ΓΕΝΙΚΗ → Αντικείμενο Ρήμ. ή ετερόπτωτος ή εμπρόθετος

π.χ. ἔδωκε ὄν καί τὸ ἀλαστονένεσθαι

ἀποτρέπειν τοὺς σκόντας

γ] ὄν ΔΟΤΙΚΗ → Αντικείμενο Ρήμ. ή ετερόπτωτος ή εμπρόθετος

π.χ. Ἀπιστοῦσι τῷ ἐμέ τετιμῆσθαι ὑπὸ δαίμονι

δ] ὄν ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ → Αντικείμενο Ρήματος / Υποκείμ. Απαρεμφάτων
 επεξήφηση / ετερόπτωτος ή εμπρόθετος.

π.χ. τὸ πράττειν ἑαυτῷ ἑαυτὸς προσήκειν
 ηγήσατο. (Υπὸκ ὅτι προσήκειν)

* Το Ἐναρθρο Απαρέμφατο μεταφράζεται με
 Ουσιαστικό / Ειδιική πρόταση με άρθρο (τὸ ὄν...)
 Τελική πρόταση με άρθρο (τὸ νά...)

3.

ΑΝΑΡΘΡΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ.

χρησιμοποιείται άλλοτε ΟΝΟΜΑΤΙΚΑ [Υποκ., Αντικείμ.]
και άλλοτε ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΑ.

A.

ΤΟ ΟΝΟΜΑΤΙΚΟ ΑΝΑΡΘΡΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ χρησιμοποιεί ως:

1.

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ

: Απροσωπων Ρημάτων ή Ευφράσεων
(μπορεί να είναι ΕΙΔΙΚΟ ή ΤΕΛΙΚΟ).

π.χ. ὁ ἀγαθὸς γὰρ εἶναι ὑμῖν προσήκει καταπέμ

2.

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ

: Βρίσκεται κατά κύριο λόγο στους ορισμούς

π.χ. λέγω τοῖνυ ὅτι τὸ μὲν ὅσιον ἔστι... τῷ ἀδικούντι ἐπέξιεν
ὅτι τὸ σπονδαῖον περὶ αὐτῶν ἐστὶ φιλολογ

3.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

I. ΕΙΔΙΚΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ

παίρνουν τα ρήματα

ΛΕΚΤΙΚΑ:

(λέγω / φημι / ὁμολογῶ / πείθω /
ὑποσχομαι / ἐφημι)

ΙΔΡΑΣΤΙΚΑ:

(δοκῶ / οἶομαι / ἠθούμαι /
κρινω / ὑποπτεύω / ἐλπίζω
νομίζω / φηνώσω)

SOS

ΣΗΜΕΙΩΣΗ σπάνια με ἀπαρέμφατο
συντάσσονται τα ΓΝΩΣΤΙΚΑ και τα
ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ, σ' αὐτή την περίπτωση
σηλώνεται αθέταο γέρονis ή
κάποια φήμη.

π.χ.

λέγω ὁ δωκεύτης τοῦ ἔτι γῆν
τὸ τεθνήσκει αὐτῷ κρείσσον
εἶναι (= ὅτι εἶναι χωρὶς να εἶναι
τέταο)

λέγω ὁ δωκεύτης
τὸ τεθνήσκει ὄν κρείσσον
των γῆν

B. ΤΟ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΟ ΑΝΑΡΘΡΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ

1. ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ Ή ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

→ Ισοδυναμεί με τελική πρόταση εξαρτάται από ρήματα:

α. ΚΙΝΗΣΕΩΣ: (πέμπω, βαίνω...)

β. ΣΚΟΠΙΜΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ:

(δίδωμι, αίρωμαι, γάττω, δανείζομαι

τρέξε ἀφηναιοδεί σε *εὐχαίρως*
τρέξε ἵνα ἀφίλη ἔμαθες

2. ΤΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

→ α. ΣΥΝΗΘΩΣ ΜΕ ΤΑ ΕΠΙΘΕΤΑ: ἀγαθός, ἐπιτήδειος, ἱκανός, δεινός, πρόθυμος, εὐπρέπης, οἶος, ἄξιος, χαλεπός, ἥδης δυνατός, ἀδύνατος κλπ.

π.χ. → ἄξιος θαυμάσαι (μετ. ἄξιος ὅσο να τον θαυμάσει κανείς)

β. ΣΠΑΝΙΑ ΜΕ ΡΗΜΑΤΑ ΑΜΕΤΑΒΑΤΑ ΚΑΙ ΘΛΑΨΩΝ ΔΙΑΦΟΡΑ/ΣΥΓΚΡΙΣΗ/ΥΠΕΡΟΧΗ

π.χ. → δουεῖς οὐκ εἰ διαφέρειν αὐτούς ἰδεῖν
(οὐ διαφέρων ὅσο να τους δεις)

ἢ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ (σχολή, *ἀνδρεία*, ἀσχολία, κινδυνός)

π.χ. → συνοικεῖν εἶχεν ἡλιμίαν
(... ὅσο να συμμαχοικεῖ)

II. ΤΕΛΙΚΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ παίρνουν τα ρήματα:

ΒΟΥΛΗΤΙΚΑ:

(βούλομαι / βεβούλημαι / ἐπιθυμῶ / ἀξιώ /
δέχομαι / ὀυνῶ / φοβούμαι / δέδοικα /
τολμῶ)

Όσα δαπάνουν:

ΑΠΟΠΕΙΡΑ - ΑΠΟΦΑΣΗ

(πειρῶ / πειρῶμαι / δοκῶ /
διγνώσκω / βουλεύομαι)

ΚΕΛΕΥΣΤΙΚΑ - ΕΥΧΕΤΙΚΑ

(κέλευν / λέγω / παρανύω / συμβουλεύω /
μείθω / προτρέπω / παραγγέλλω / εὐχομαι)

ΑΠΑΓΟΡΕΥΤΙΚΑ ἢ ΚΟΛΥΤΙΚΑ

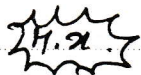
(εἴρω / ἀπαγορεύω / κωλύω / ἐμποδίζω /
ἀγοτρέπω)

Το Α τους είναι τελικό Απαρέμφατο.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

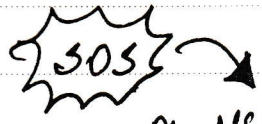
Είναι ^{και} τα 2 απάρεμφατα (εἰδητό / τελικό,
συνήθως στη δευτερεύουσα Αντιπαραβολή

Ἄλλα εὐεῖνο καὶ χαλεπὸν καὶ προσῆμον
ἐπι μὲν τῶν κινδύνων τὴν ἀνδρείαν ἐνδείκνυσθαι
(μεταφρ. δηλ. να...)

3. ΑΠΟΛΥΤΟ

δηλ. με άλλες λέξεις σχηματίζει στερεότητες
εμφράσεις κι έχει έννοια αναφορής ή
ομοιοσύνης.

α. με το απαρέμφατο "ΕΙΝΑΙ"

ἕως εἶναι / ἕοντες εἶναι : με τη θεση μου

τό νῦν εἶναι : όσο για τώρα

τό τήμερον εἶναι : όσο για σήμερα

τό ἐπί τούτω εἶναι

τό ἐπ' ἐμοί εἶναι

τό ἐπί σφᾶς εἶναι

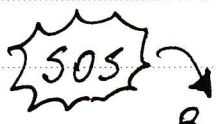
τό ἐπ' ἐμείνον εἶναι

τό ἐπ' ἐμείνοις εἶναι

τό κατὰ δύναμιν εἶναι : όσο μπορεί κανένας

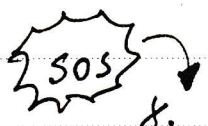
κατὰ τούτο εἶναι : όσο κι' αυτό

όσο εξαρτάται από μένα, ...

β. με το απαρέμφατο "ΔΕΙΝ"

δαίμον δειν, μικρῶν δειν : λίγο λείπει ή ἔλειψε

γ. με το απαρέμφατο "ΕΙΠΕΙΝ"

ὡς ἔπος εἰπεῖν / ὡς εἰπεῖν : για να μαλήσω έτσι,

καθὼς λέει ο λόγος

ὡς συντόμως εἰπεῖν

(ὡς) συνεπῶς εἰπεῖν

ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν

ὡς διὰ βραχείων εἰπεῖν

ὡς διὰ βραχείων εἰρησθαι

το σύμπαν εἰπεῖν

καθηδὸς εἰπεῖν : για να πούμε την αλήθεια

: για να μαλήσω σύντομα
με λίγα λόγια

SOS

ΜΕ ΤΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ ΔΟΚΕΙΝ

ἔμοι δοκεῖν : ὅπως νοκίτω

ὡς ἔμοι δοκεῖν : κατὰ τὴ φῶμη μου

SOS

ΜΕ ΤΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ ΕΙΚΑΣΑΙ

ὡς εἰνάσαι : ὅπως μπορεῖ κάποιος να συμπεράνει

ὡς ἀπεινάσαι : " " " " "

4.

ΕΠΕΖΗΤΗΣΗ

ωρίως στα δευτερεύοντα επιρρήματα

οὕτω / ὡδε

π.χ. → οὕτως ἔχαιδων ὑμᾶς, τοῖς φεραιτέροις τιμᾶν

μετ. ... δηλ. να τιματε ...

I. ΤΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ ΣΑΝ ΡΗΜΑ ΣΕ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΠΡΟΤΑΣΗ

α. ΣΕ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ :

ὥστε

ὡς

+ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ (ὥστε ναί...)

ἔφ' ὧ

ἔφ' ὥτε

β. ΣΕ ΧΡΟΝΙΚΕΣ :

πριν + ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ (= πριν/προτού να...)

γ. ΣΕ ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ :

ὅσος + ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ (= ὥστε να...)

ὅσος

II. ΤΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ ΣΑΝ ΡΗΜΑ ΣΕ ΚΥΡΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ.

α. Αἰτι προσταυτικῆς ἢ ἐνυτικῆς

β. ΣΕ ἀναζωνήσεις ψυχικοῦ παιδίου

π.χ. ἔμέ παθεῖν τοῖδε, γεῦ.

Γεώργιος Ι. Κρητιάνης
1980